

Grängsjö Bladet

Grängsjö Byalags informationsblad

Redaktion: Sven Erik Nordén

Ola Wahlman

Jagrid Berglund

Årgång 9 Februari 2018

Nr 91

www.grangsjo.se

Omslagsbilden

Söndagen den 7 januari kl. 14.30 togs denna bild på talgoxen, som sitter i vår snötyngda syrenbuske och burrar upp sig för att tåla kylan. Jag vet förstås inte om det är samma fågel som på sidan 2 i föregående nummer tittar fram på fågelstugan bakom domherren. I alla fall är det ett exemplar av *Parus major*.

Wikipedia, som i andra sammanhang kan vara en tveksam informationskälla beskriver talgoxen på följande sätt:

Talgoxe (*Parus major*) är en fågel inom ordningen tättingar och familjen mesar. Den är vanlig i hela Europa, västra, centrala och norra Asien och delar av Nordafrika och förekommer i alla sorters skogslandskap. Den är vanligen stannfågel och de flesta talgoxar flyttar inte - förutom under extremt hårda vintrar. Talgoxen är den mest utbredda arten i släktet *Parus*.

Detta med latinska namn tror kanske några att det bara är ett sätt att skryta med sina språkkunskaper. Och det kan det förstås också vara. Det låter naturligtvis imponerande att beskriva djur och växter med deras latinska namn - eller när läkare benämner organ och kroppsdelar på latin. Men det finns förstås ett allvarigare syfte. Det handlar om att vara vetenskapligt exakt, att veta säkert vad man talar om. Inom medicinen kan det förstås vara livsavgörande, så att t.ex. inte en kirurg ger sig på att operera fel kroppsdel. Och latinet gäller över hela den vetenskapliga världen.

Talgoxe heter t.ex. på engelska "great tit", på spanska "paro carbonero" och på norska "kjöttmeis". Om man använder det egna nationella språket, så kan det alltså uppstå missförstånd, och som svensk skulle man kanske behöva en mångordig förklaring för att förklara för en engelsman eller spanjor vilken fågel man menade. I stället kan man nu alltså säga "Parus major", och den initierade ornitologen vet omedelbart vad man menar.

Medan talgoxen satt i syrenen, ägnade sig tre ekorrar åt att på marken under fågelbordet intill leta reda på nedfallna solrosfrön. De använde dock stor möda åt att

försöka skrämman bort varandra från matplatsen - men vid ett tillfälle lyckades jag fånga alla tre på en bild.

Vanlig ekorre heter för övrigt "*Sciurus vulgaris*" på latin, och på engelska säger man "Red squirrel"

/SE

Hudiksvalls Tidnings intresse för Grängsjö

Hudiksvalls Tidning kämpar på och försöker få företaget att gå ihop ekonomiskt, vilket vi förstås uppskattar. Men den digitala eran har naturligtvis också nått dem, och om man tittar på deras nätupplaga, så får man leta sig fram mellan annonserna. Det är tufft för lokalpressen, och det är reklam och annonser som står för lönsamheten. När jag skickade in nedanstående bild och text efter vårt skotercafé den 20 januari, så togs materialet tacksamt emot av HT. Jag trodde först att det stannade i tidningens nätupplaga - men sedan dök det faktiskt också upp i papperstidningen. Det tackar vi för! Men eftersom några byalagsmedlemmar är "utlokaliserade" till andra delar av riket och sannolikt inte prenumererar på HT, så publicerar vi inlägget också här i Bladet - som än lyckats klara sig utan att ta in några annonser...

Anledningen till detta är förstås Byalagets generositet. Priset för medlemskap täcker inte kostnaden för bladet, men dess betydelse för information och sammanhållning har hittills bedömts uppväga minusposten i ekonomin.

Och här nedan inlägget i HT:

I Grängsjö, Gnarp, har man antagligen ett av Hälsinglands mest aktiva byalag. Där är det aktiviteter i stort sett varje vecka, året runt. Under vinterhalvåret är det på onsdagarna "Öppet Hus", då alla kan slinka in för en fika och en pratstund i Byalagets samlingslokal - "Kapellet". Man ger också varje månad ut "Grängsjö-Bladet", ett informationsblad på 8 sidor (alla utgivna nummer finns på byalagets hemsida - <http://grangsjo.se/>)

I lördags, 20/1, ordnade man skoter-café med fika, våfflor och annan förtäring för skoterburna (och andra). Repris planeras till följande lördag.

(Reprisen den 27 januari har, när detta skrivs, redan genomförts - med stort deltagarantal - 40 personer)./SE

Lurad – men av vem?

Jag känner mig grundlurad – och kan inte ens få reda på vem som lurat mig!

Den 29 oktober 2014 betalade jag in 100 kr för att säkert bli med vid dragning av fiber i vårt område. Jag fick ett mail där jag önskades välkommen som medlem i ”Gnarps Byafiber”. Där stod det ”Vi har noterat att medlemsavgiften 100 kr är betald. Ditt medlemsnummer är 95. Spara detta meddelande som medlemsbevis!”

Den information vi fick var, att alla skulle få fiber, även de som bodde en bit ifrån de större vägarna – mycket snart, och till en rimlig kostnad. Regeringen lär ha satsat 3,25 miljarder kronor i landsbygdsprogrammet för att bygga ut snabbt bredband på landsbygden, vilket skulle möjliggöra det rimliga priset.

Strax efter att jag anmält mitt intresse klippte Telia av vårt gamla kopparnät – och plötsligt var vi utan telefon och jag utan bredband till datorn. Den optiska fibern dröjde, så jag var tvungen att skaffa en trådlös uppkoppling för att ha tillgång till Internet. Därefter är allt för mig en enda soppa. Från början var Zitius det företag vi hade kontakt med (och som sägs vara ett bolag ägt av Telia). Sedan har ett antal andra företagsnamn cirkulerat. Man har hört och sett att grävning har påbörjats på olika ställen i kommunen – dock inte i Grängsjö. Däremot har de senaste två åren en massa skyltar dykt upp vid infarterna till husen här omkring. På skyltarna har man kunnat läsa att installation av optisk fiber skulle ske – men med olika företagsnamn på skyltarna!

När jag här om dagen försökte få besked om hur arbetet fortskridit, så fick jag häpnadsväckande nog följande svar: **”Vi har i ditt område ännu inte tagit ett beslut gällande utbyggnad”**...

Svaret kom från en Marcus Ståhl, Kundservice Öppen Fiber Landsbygd. Det var ytterligare ett företagsnamn – efter Telia, Zitius, Zmarket och några fler som nämnts.

Den 7 juli vick vi informationen: ”Fibern kommer att lysa innan åretys slut”.

Då fick vi också veta, att Gnarp hade ca 460 avtal inne ”i skrivande stund”. Vad har hänt sedan?

Nu verkar det som om man på betydligt mer perifera och glesbefolkade ställen i kommunen redan har fiber på gång, medan vi i Grängsjö tydligen inte ens kan vara säkra på att vi får någon fiber över huvud taget. Vi gratulerar de lyckligt lottade och är glada för deras skull. Men vi undrar förstås hur prioriteringen skett. Varför tycks vi i Grängsjö vara de som kommer allra sist - eller kanske inte får någon optisk fiber alls? /SE

Regeringskansliet

Glädjande besked från Regeringskansliet!

Knappt hade jag hunnit skriva texten på motstående sida, förrän jag kunde läsa en glädjande text från Regeringskansliet. Rubriken var:

Statlig garanti ska ge alla tillgång till fungerande internet

Och den följande texten ser ut så här:

Det är allt mer viktigt att kunna få tillgång till digitala tjänster oavsett var i landet man bor eller arbetar. Regeringen inför därför nu för första gången en garanti att alla ska ha möjlighet att få en internetanslutning på 10 Mbit/s. Garantin införs för att möjliggöra moderna kommunikationslösningar, även för hushåll och företag som inte har tillgång till bredband eller en bra mobiltäckning.

I en faktaruta preciseras innehållet i hela meddelandet på följande sätt:

Det finns ett antal hushåll och företag som är belägna så att anskaffandet av telefoni och/eller en uppkoppling om 10 Mbits/s är förknippat med betydande kostnader. Det är dessa hushåll och företag som nu kommer att ha möjligheter att vända sig till Post- och telestyrelsen för att ansöka om stöd.

För att genomföra reformen ger regeringen Post- och telestyrelsen i uppdrag att se till att privatpersoner och företag som saknar tillgång till telefoni och/eller grundläggande bredbandsuppkoppling om 10 Mbits/s får stöd för åtgärder som ger sådan tillgång. Förordningen träder i kraft den 1 mars 2018.

Stöd kommer att kunna lämnas för den del av kostnaden som överstiger 5000 kr – upp till 400 000 kr. Det innebär att stöd inte lämnas för kostnader som understiger 5000 kr.

Beskedet är så uppseendeväckande att jag skickade ett mail till Regeringskansliet för att få det bekräftat eller dementerat. Här om dagen kom följande besked:

”Hej!

Ja, det stämmer. Detta är till för dem som inte erbjuds att ansluta sig till fiber eller har tillgång till tillräcklig mobiltäckning. Det är första gången vi får en sån här garanti på plats. Vi är väldigt glada över att få till det!
/C-M”

Här ser vi den kända TV-personligheten Agneta Sjärdins farmor Hilma i "Kalvhagen" - ca 75 m väster om vårt hus i Västergrängsjö. I mitten av bilden syns "Lenas stuga", som numera sedan många år är rivet, liksom byggnaden till vänster i bild. Och själva kalvhagen är numera igenväxt av skog - mest björk. På flygfotot nedan

(från 1956?) är platsen där bilden ungefär är tagen markerad med ett kryss.

Grängsjöbo inbjuden till konferens om cancer och alternativ medicin

Sommaren 2017 kontaktades jag av en finsk stiftelse, som hittat min hemsida. Man undrade om jag möjligen skulle kunna tänka mig att delta som föreläsare vid en konferens som skulle anordnas i form av en kryssning Helsingfors-Stockholm-Helsingfors i slutet av januari 2018 med den kända "Finlandsbåten" Mariella. Stiftelsen heter Petrafoundation och skapades för ett antal år sedan av den finske ingenjören Peter Flander till minne av hans dotter Petra, som då gått bort i cancer. Denne Peter Flander var liksom jag mycket intresserad av båtar och segling – och detta med cancer var förstås också något vi hade gemensamt, särskilt som han själv också drabbades av sjukdomen. Tyvärr gick han själv bort i sviterna av sin cancer redan i höstas, så vi hann aldrig träffas personligen, men vi "brevväxlade" via mail, innan han blev alltför sjuk att klara det.

Det var alltså han som planerade den nämnda kryssningen och konferensen med namnet "MAT ÄR MEDICIN – en kryssning mellan skolmedicin och alternativ medicin". Hans sista önskan var att konferensen ändå skulle bli av, och hans vänner och anhöriga bestämde sig för att genomföra projektet.

Jag avstod från deltagandet i hela kryssningen – trots att jag skulle ha haft mat och logi gratis under tre dygn. Men jag åkte ner onsdagen den 31 januari för att delta den dag Mariella låg i Stockholms hamn.

Som föreläsare var jag i gott sällskap. Deltog gjorde bl.a. kända läkaren Anika Dahlqvist, läkaren författaren och debattören Ralf Sundberg (som bl.a. skrivit boken "Forskningsfusket"), samt Ann Fernholm (vetenskapsjournalist, som doktorerat i molekylär bioteknik och liksom de övriga två synts i TV då och då). Chefredaktören för LCHF-magasinet, Bo Zackrisson, fanns med och dokumenterade evenemanget för sin tidnings räkning.

De som enbart litat på skolmedicinska metoder för att bota och förebygga cancer kunde, om de varit med, under dagen ha fått anledning revidera sin uppfattning, eftersom både erfarenheter och vetenskapliga studier redovisades, vilka bekräftade alternativa metoders framgång. Åtskilliga bevis framfördes också för den traditionella medicinens totala ointresse för enkla alternativa metoder – och för att ekonomi styr forskningen i större omfattning än man någonsin skulle kunna tro. Det var nog Peter Flanders uppfattning att både han och hans dotter inte hade behövt dö i cancer, om de tidigare hade känt till och förstått vilka alternativa metoder som finns – och att just kosten har en så avgörande betydelse.

För egen del var det hela förstås en spännande upplevelse. Det var också givande att kunna diskutera sina erfarenheter och tankar med några som var vetenskapligt väl meriterade och visste vad de talade om. Närmast omvälvande var insikten att dessa "kändisar" tycktes vara väl bekanta med en amatör som mig och med min hemsida. /SE

Från månadmötet den 5 februari

Diskuterades en del om de avsevärda bristerna i utdelningen av lokaltidningarna, brister som uppenbarligen inte enbart berott på väderförhållandena. Carin Walldin har agerat och vid sökande efter information hamnat på olika ställen utanför vårt närområde - t.ex. i Örebro! Vi kan vänta oss mer information om detta - och förhoppningsvis på sikt mer pålitliga tidningsleveranser!

Planerna på att vid en filmkväll kunna visa det gamla inslaget i TV från 1960-talet med Inger från Stormyra finns fortfarande, men sökande efter inslaget har ännu inte varit framgångsrikt. Vi återkommer om detta.

Planerna på kommande angeltävling på Gränsesjön kan man t.v. säga "ligger på is". Snö- och isförhållandena är just nu inte särskilt gynnsamma för sådana aktiviteter.

Genomförda aktiviteter

Lördagen den 20 januari hade vi årets första skotercafé. Åtta skoterekipage anlände, och några kom med hjälp av andra fordon. Tillsammans 30 personer besökte kapellet och njöt av kaffe, våfflor och andra godsaker. Se även bild och text på sidan 3.

Följande lördag, den 27/1, kom ännu fler, ca 40 personer. Båda dagarna gynnades av riktigt fint väder (det var innan vädergudarna dränkte oss i snö), och alla tyckte i hög grad uppskatta arrangemanget. Tack alla som kom, och tack till alla som jobbade för högtryck i köket dessa två dagar!

Onsdagen den 31 januari firades **Torgny Östman 93-årsdag** (ett par dagar i förväg) och han bjöd på födelsedagstårta vid dagens "Öppet hus". Han hedrades också med uppskattad sång.

En annan av byalagets äldre medlemmar, **Göte Carlén, fyllde 90 år den 16 januari**. Han är i högsta grad infödd Grängsjöbo, men bor sedan några år i Bergsjö. Vi gratulerar i efterskott!

Kommande aktiviteter

Tisdagen den **13 februari firar vi traditionsenligt fettisdagen** på kapellet med bruna bönor och fläsk, semlor och fika, kl. 16.30 - 18.30. Gunnel Östman har lovat ansvara för bönorna, och Ingrid Berglund har redan ingredienser hemma för bakning av semlor, och det sägs att Klas-Erik Andersson skall leverera fläsket. Lokaltproducerat och hemlagat på alla håll alltså!

Anmälan senast den 11/2 till:

Inga-Greta 070-6608311 - Ellen 070-3948823 eller Ann-Kristin 070-6309252

Den 14/2 planeras ett möte med någon från kommunen ang. detta med optisk fiber och bredband. Oklart än vem som kan ställa upp - om någon. Men se också information på sidan 5!

**Måndag den 5 mars kl. 19.00 blir nästa månadmöte
- som också är ÅRSMÖTE.**